Nr. 3. Warszawa, dnia 16 lutego 1920 r. Rok III.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austryjackiego i z terenów b. okupacji austryjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W." 1 kor. 43 h. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Nowy-Świat Nr. 69, telefon Administracji 49-37.

TREŚĆ: I. 802. Ustawa tymczasowa z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II instancji.

II. 803. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 28 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego. 804. Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P Nr. 72 poz. 426), określające zasady zespolenia urzędów i organów powiatowej administracji państwowej. 805. Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. 806. Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do Ustawy Tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 65 poz. 395) o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji.

IV. 807. Okólnik (761) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 21 listopada 1919 r. do wszystkich Starostów w sprawie uproszczenia sposobu zestawienia sprawozdań sytuacyjnych. 808 Okólnik (780) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 3 grudnia 1919 r. do wszystkich Starostów w sprawie przedkładania sprawozdań o stanie bezpieczeństwa w powiecie do Sekcji III Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy — Wydział B. B.

VII. 809. 810. 811. Obwieszczenia.

I.

802.

Ustawa tymczasowa z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II instancji.

Art. 1. Do czasu wejścia w życie ustawy o ustroju administracyjnym Rzeczypospolitej Polskiej tworzy się na razie następujące województwa, jako władze administracyjne II instancji, a mianowicie: Warszawskie, Łódzkie, Kieleckie, Lubelskie i Białostockie; stolica Rzeczypospolitej Warszawa stanowi odrębną jednostkę administracyjną.

Podział terytorjalny na poszczególne okręgi II instancji uwidoczniony jest w załączniku 1.

Utworzenie nowych województw lub podział ustalonych tą ustawą województw na województwa mniejsze nastąpić może w drodze ustawy.

Art. 2. Na czele województwa stoi wojewoda, mianowany przez Naczelnika Państwa na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, uchwalony przez Radę Ministrów.

Wojewoda jest:

a) przedstawicielem Rządu centralnego, sprawującym z jego ramienia władzę państwową i odpowiedzialnym wobec niego za zarząd województwa. Zarząd ten sprawuje wojewoda przy pomocy urzędników. mianowanych dla poszczególnych działów administracji, a to do VII kategorji płac włącznie przez właściwych Ministrów, Urzędników poniżej VII kategorji mianuje wojewoda;

b) odpowiedzialnym wykonawcą zleceń poszczególnych Ministrów;

c) zwierzchnikiem władz i urzędów, które mu podlegają (art. 3), tudzież służbowym przełożonym urzędników tychże władz i urzędów.

Art. 3. Do zakresu działania wojewody należą wszelkie sprawy administracji państwowej z wyjątkiem spraw, przekazanych administracji wojskowej, sądowej, skarbowej, szkolnej, kolejowej i pocztowo-telegraficznej oraz urzędów ziemskich.

Utworzone na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1919 r. Dz. p. p. Nr. 39 poz. 283 okręgowe dyrekcje robót publicznych zatrzymują swój zakres działania — wchodzą atoli w skład województwa.

Art. 4. Przy wojewodzie czynną jest Rada wojewódzka. Zadaniem Rady jest wydawanie opinji w sprawach, poddanych pod jej obrady przez wojewodę, a nadto podejmowanie uchwał stanowczych w sprawach, przekazanych jej przez ustawy.

Art. 5. Rada wojewódzka składa się z przedstawicieli sejmików i rad miejskich miast, stanowiących powiaty, a wybieranych na okres urzędowania sejmiku względnie rady miejskiej po jednym z każdego z tych ciał oraz z przedstawicieli poszczególnych działów administracji, zarówno wyłączonych z pod zwierzchnictwa wojewody, jak i jemu podległych.

Sejmiki i rady miejskie miast, stanowiących powiaty, wybrać mogą przedstawicieli do Rady wojewódzkiej tak z pośród członków tych ciał, jak i z poza swego grona.

Przewodniczącym Rady jest wojewoda lub wyznaczony przez niego zastępca.

Rada wydaje opinje względnie uchwala bądź na posiedzeniach plenarnych, bądź w sekcjach.

W rozpoznawaniu każdej sprawy bierze udział przedstawiciel odnośnego działu administracji.

Bliższe szczegóły co do rodzaju spraw, jakie mają być załatwione na posiedzeniach plenarnych, a jakie w sekcjach oraz co do organizacji i składu sekcji określi rozporządzenie wykonawcze.

Tak pełna Rada, jak i sekcje winny się składać przynajmniej w połowie z delegatów ciał samorządowych. W posiedzeniach Rady i sekcji winien wśród członków urzędników brać udział przynajmniej jeden urzędnik sędziowski.

Stanowcze uchwały Rady względnie sekcji może wojewoda zawiesić, winien je jednak przedłożyć do rozstrzygnięcia właściwemu Ministrowi.

Art. 6. Od orzeczeń wojewody i Rady wojewódzkiej służy odwołanie do właściwego Ministra; odwołanie wnieść należy przez województwa w ciągu dni 14, licząc od dnia doręczenia decyzji. Od orzeczeń wojewody i Rady wojewódzkiej, wydanych w trzeciej instancji, niema dalszego odwołania.

Ustawy określą przypadki, w których orzeczenia wojewody i Rady wojewódzkiej w II instancji są ostateczne i odwołaniu nie ulegają.

Art. 7. Poszczególni Ministrowie mogą drogą rozporządzenia przekazywać wojewodzie decyzje, zastrzeżone im dotąd w toku instaucji.

Art. 8. Z chwilą zorganizowania władz administracyjnych II instancji na podstawie niniejszej ustawy, znosi się w obrębie tychże władz wszelkie na rozporządzeniach oparte władze II instancji w zakresie kompetencji wojewody względnie województwa.

Art. 9. Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 10. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek
Trąmpczyński.

Prezydent Ministrów
I. J. Paderewski.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Wojciechowski.

II.

803.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

Art. 1. Dawny rosyjski administracyjny podział na powiaty zostaje tymczasowo utrzymany.

Powiatowa władza administracyjna I instancji zwie się Starostwem.

Art. 2. Na czele Starostwa stoi Starosta, który jest przedstawicielem władzy państwowej w powiecie.

Starostę mianuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Starosta sprawuje zarząd powiatu przy pomocy urzędników, mianowanych dla poszczególnych działów administracji przez właściwych Ministrów, względnie Wojewodę; jest on odpowiedzialnym wykonawcą zleceń Wojewody i służbowym przełożonym wszystkich urzędników Starostwa.

Do czasu wprowadzenia województw jest Starosta odpowiedzialnym wykonawcą zleceń poszczególnych Ministrów.

Art. 4. Do zakresu działania Starosty należą wszelkie sprawy administracji państwowej, z wyjątkiem spraw, przekazanych administracji wojskowej, sądowej, skarbowej, szkolnej, kolejowej i pocztowo-telegraficznej oraz urzędom ziemskim. Starosta wydaje, zatwierdza i podpisuje wszystkie rozporządzenia, zarządzenia i orzeczenia Starostwa, może jednak poruczyć referentom Starostwa w swem zastępstwie wydawanie i podpisywanie zarządzeń i orzeczeń. Rozporządzenia,

odnoszące się do całej ludności powiatu, poszczególnych miejscowości lub też pewnych grup ludności, tudzież zarządzenia i orzeczenia, wystosowywane do urzędów publicznych podpisywać może tylko Starosta, względnie jego zastępca.

Art. 5. Urzędy działów administracji skarbowej i szkolnej, działające w powiecie, mają projekty rozporządzeń i zarządzeń treści ogólnej, skierowane do urzędów podwładnych Staroście, np. magistratów, urzędów gminnych i t. p., przesyłać przed ich wydaniem Staroście celem uzyskania jego zgody.

Gdyby Starosta sprzeciwił się ich wydaniu, należy sprawę przedłożyć do decyzji właściwego Ministra względnie Wojewody, który poweźmie decyzję w porozumieniu z władzą skarbową, względnie szkolną II instancji.

Art. 6. Starostę zastępuje jeden z referentów administracyjnych, którego wyznaczy Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 7. Aż do wydania przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi Ministrami instrukcji dla Starostw obowiązują nadal dotychczasowe postanowienia, dotyczące organizacji urzędów powiatowych, o ile nie zostały zmienione niniejszem rozporządzeniem.

Art. 8. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Prezydent Ministrów
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *S. Wojciechowski.*

804.

Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 72 poz. 426), określające zasady zespolenia urzędów i organów powiatowej administracji państwowej.

Na zasadzie art. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z d. 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji, na obszarze b. zaboru rosyjskiego, zarządza się, nie naruszając na przyszłość w niczem prawa zastrzeżonego w tym artykule Ministrowi Spraw Wewnętrznych, co następuje:

Art. 1. Starosta jest przełożonym wszystkich w skład Starostwa wchodzących urzędników i innych funkcjonarjuszy.

Starosta wykonuje nad całym personelem Starostwa władzę dyscyplinarną na zasadzie obowiązujących przepisów (Tymcz. przep. służb. dla urz. państw. Dz. Pr. Kr. Nr. 6 poz. 13 z r. 1918).

Wyższą władzą służbową i dyscyplinarną jest to Ministerstwo, na którego etacie odnośny urzędnik pozostaje.

Art. 2. Wchodzący w skład personelu Starostwa urzędnicy z etatu innych Ministerstw jako to: referent aprowizacyjny, organy państwowych urzędów pośrednictwa pracy, inżynier powiatowy, architekt powiatowy, lekarz weterynaryjny powiatowy, referent rolniczy, lekarz powiatowy i t. d.— są z urzędu powołani do załatwiania wszelkich spraw, związanych z odnośną dziedziną administracji państwowej w powiecie, wobec czego z jednej strony nie mogą być używani do załatwiania spraw, nie mających związku z tą dziedziną, z drugiej zaś strony bez ich wniosku czy opjnji Starosta z reguły nie wydaje rozporządzeń ani zarządzeń z odnośnej dziedziny administracji państwowej.

Sprawy natury poufnej, zwłaszcza dotyczące stosunków osobistych i dyscyplinarnych personelu Starostwa, winny być załatwiane przez Starostę osobiście.

Art. 3. Jeżeli zakres działania którego z wymienionych powyżej organów powiatowej administracji państwowej obejmuje terytorjum kilku Starostw, w takim razie organ ten wchodzi w skład Starostwa tego powiatu, w którego obrębie ma swoją siedzibę urzędową. Natomiast w zakresie wykonywania czynności, związanych z odnośną dziedziną administracji państwowej, organ ten podlega Staroście tego powiatu, którego czynność służbowa dotyczy.

Art. 4. Starosta wydaje, zatwierdza i podpisuje wszystkie rozporządzenia, zarządzenia i orzeczenia Starostwa, może jednak poruczyć referentom Starostwa w swem zastępstwie wydawanie i podpisywanie zarządzeń i orzeczeń. Starosta poruczy, zwłaszcza na podstawie specjalnych instrukcji, referentom z etatu innych Ministerstw wydawanie i podpisywanie zarządzeń i orzeczeń, opartych wyłącznie na zawodowej wiedzy odnośnego referenta, a potrzebnych do przeprowadzenia i wykonania przepisów ustawowych względnie rozporządzeń, wydanych przez przełożoną władzę lub Starostę; w tym wypadku całą odpowiedzialność wobec władz przełożonych za wydane przez siebie zarządzenie ponoszą odnośni referenci.

Rozporządzenia, odnoszące się do całej ludności powiatu lub poszczególnych jej grup, tudzież do pewnych miejscowości, oraz zarządzenia i orzeczenia, wystosowane do urzędów publicznych, podpisywać może tylko Starosta względnie jego zastępca.

W wypadkach nagłych, kiedy wydanie rozporządzenia treści ogólnej w zakresie kompetencji poszczególnych działów Starostwa z etatu innych Ministerstw zwłoki ze względów dobra publicznego nie cierpi, a uzyskanie natychmiastowego pozozumienia ze Starostą jest niemożliwe, mogą kierownicy odnośnych działów wydawać w zastępstwie Starosty potrzebne rozporządzenia, podpisując je „za Starostę“. Niezwłocznie jednak winni są uzyskać zgodę Starosty co do wydanego rozporządzenia. Jeżeli Starosta rozporządzenie to wzbrania się potwierdzić, może urzędnik, który je wydał, odwołać się przez Starostę do swej

wyższej władzy przełożonej, która poweźmie w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych ostateczną decyzję.

Art. 5. Niezależnie od przysługującego Staroście prawa nadzoru i kontroli nad działalnością urzędową personelu Starostwa, mogą poszczególne Ministerstwa, wedle swego uznania, przeprowadzać przez swych delegatów lustrację działalności urzędników z własnego etatu, wchodzących w skład Starostwa. Delegatom tym obowiązani są Starostowie udzielać wszelkich potrzebnych wyjaśnień, tudzież przedstawić do wglądu potrzebne przy lustracji akta, rachunki, kwity kasowe i t. p.

Tak o rozpoczęciu lustracji jak i o jej wyniku zawiadomi delegat Starostę.

Art. 6. Z chwilą ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przechodzą w skład Starostwa, jako jego działy, wszystkie dotychczas w powiecie istniejące urzędy i organy powiatowej administracji państwowej z wyjątkiem urzędów i organów, podlegających Ministerstwu Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości, Skarbu, Kolei Żelaznych, Poczt i Telegrafów, Głównemu Urzędowi Ziemskiemu oraz organów szkolnictwa i Zarządu Dóbr Państwowych i Stadnin Państwowych.

Akta i inwentarze urzędników, nienależących do etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, łącznie z magazynami, składami, zapasami i t. p. przejmie Starosta niezwłocznie w sposób, przewidziany poniżej.

Art. 7. Akta przejmuje kierownik kancelarji. Odnośnie do aktów bieżących sporządzić należy wspólnie z referentem, oddającym sumaryczny wykaz zaległości wedle wzoru 24 „Instrukcji dla Urzędów powiatowych“.

Specjalne zapiski i ewidencje, prowadzone przez urzędników wyżej wymienionych, spisuje się również w powyższy sposób, pozostawiając je jednak nadal w posiadaniu odnośnego urzędnika.

Art. 8. Inwentarze przejąć należy w myśl przepisów okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 13 maja 1919 r. Nr. 52315/2976 Fg. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 34 str. 427) w następujący sposób:

urzędnik oddający staje się członkiem komisji dospodarczej co do inwentarza, pozostającego pod jego zarządem i pełni co do tego działu funkcje gospodarza. Inwentarz oddawany spisać należy według zasad powołanego wyżej okólnika i włączyć do ogólnego inwentarza Starostwa jako dział osobny (np. inwentarz lekarza powiatowego, inwentarz architekta powiatowego i t. p.).

Art. 9. Oddanie oraz przejęcie aktów i inwentarzy nastąpić ma protokólarnie. Protokół spisany ma być w 4-ch egzemplarzach, z których jeden wręczyć należy urzędnikowi oddającemu, jeden przesłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, jeden Ministerstwu, na którego etacie pozostaje oddający, jeden wreszcie pozostaje w aktach Starostwa.

Art. 10. Dla prowadzenia spraw, poruczonych poszczególnym referentom, pozostającym na etacie innych Ministerstw, będą w Starostwie utworzone stosownie do „Instrukcji biurowej dla Urzędów powiatowych“ oddziały kancelaryjne. Organizacja tych oddziałów i manipulacja w nich mają być zastosowane do przepisów, zawartych w tej Instrukcji względnie jej późniejszych uzupełnień oraz do specjalnych Instrukcji, wydanych przez właściwe Ministerstwa w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Wszelkie przepisy i postanowienia dotychczas obowiązujące, a sprzeczne z przepisami niniejszego rozporządzenia, tracą swoją moc.

Art. 12. Rozporzadzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia go w „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“.

Warszawa, d. 13 listopada 1919 r.

Prezydent Ministrów
I. J. Paderewski.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Wojciechowski.

805.

Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych pierwszej instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

Na zasadzie art. 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z d. 28 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 72, poz. 426) zarządza się, nie naruszając na przyszłość w niczem praw, zastrzeżonych w tych artykułach Ministrowi Spraw Wewnętrznych, co następuje:

Art. 1. Starostwo jest w obrębie powiatu urzędem administracyjnym pierwszej instancji, powołanym do sprawowania wszelkich agend powiatowej administracji państwowej z wyjątkiem spraw przekazanych administracji wojskowej, sądowej, szkolnej, kolejowej, pocztowo-telegraficznej, tudzież spraw, poruczonych Urzędom Ziemskim i organom Zarządu Dóbr Państwowych i Stadnin Państwowych.

Art. 2. W wymienionym powyżej zakresie podlegają kompetencji Starostwa następujące sprawy:

1) w powiatach granicznych czuwanie nad całością granic Państwa;
2) sprawy wojskowe (mobilizacyjne, poborowe, świadczeń na rzecz wojska i t. p.);
3) ewidencja ludności (sprawy obywatelstwa, przynależności, spisu i ksiąg ludności, ruch ludności i t. p.);
4) sprawy związków i stowarzyszeń;
5) sprawy kosztów leczenia;

6) sprawy bezpieczeństwa publicznego (nadzór nad zgromadzeniami, policja obyczajowa, policja nad obcymi, meldunki, paszporty i t. p.);
7) nadzór nad prasą i widowiskami;
8) sprawy, odnoszące się do posiadania, noszenia i handlu bronią i amunicją;
9) sprawy wyznaniowe;
10) sprawy opieki społecznej;
11) sprawy ochrony pracy;
12) sprawy aprowizacyjne;
13) sprawy zdrowotności publicznej;
14) sprawy przemysłowe i handlowe;
15) sprawy ochrony i popierania rolnictwa i t. p.;
16) sprawy weterynaryjne;
17) sprawy polowania i rybołówstwa;
18) sprawy budownictwa lądowego, wodnego, dróg kolowych, pomiarów i ruchu turystycznego;
19) sprawy z dziedziny sztuki i kultury;
20) wszystkie te sprawy administracji państwowej, które nie zostały przekazane do załatwiania innym jej organom lub organom samorządowym;
21) współdziałanie z władzami i organami niepodległemi Starostwu.

Kompetencje Starostwa odnośne do każdej z wymienionych powyżej kategorji spraw i dziedzin administracji państwowej określają bliżej specjalne ustawy i rozporządzenia.

Art. 3. Ustawy i rozporządzenia określają, w których wypadkach Starostwo powołanem jest do przeprowadzenia postępowania karno-administracyjnego.

Tryb postępowania karno-administracyjnego określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lutego 1919 r. („Monitor Polski" Nr. 46), oraz z dnia 8 lipca 1919 r. („Monitor Polski" Nr. 159).

Referenci z etatów innych Ministerstw mają prawo w wypadkach, przewidzianych rozporządzeniem z d. 21 lutego 1919 r. („Monitor Polski" Nr. 46) przeprowadzać w zastępstwie starosty postępowanie mandatowe w razie przekroczeń z odnośnej dziedziny administracji państwowej i wydawać osądy karne. Dalszy ciąg postępowania karno - administracyjnego wywołany wniesieniem sprzeciwu przeciwko powyższym osądom, przeprowadzany będzie wedle ogólnych zasad, ustalonych dla załatwiania w Starostwie spraw karnych.

Art. 4. Starostwo jest władzą przełożoną żarządu gmin i miast w zakresie administracji państwowej.

W tym zakresie magistraty i urzędy gminne obowiązane są stosować się do wskazówek, udzielonych im przez Starostwo, oraz wykonywać jego prawnie wydane zlecenia. Za niewypełnienie powyższego obowiązku może Starostwo pociągnąć winnych do odpowiedzialności.

Postanowienie powyższe nie odnosi się do tych miast, w których funkcje państwowej administracji poruczono innym organom.

Art. 5. Starostwo podlega w toku instancji Województwu, instancją naczelną jest w sprawach z zakresu administracji politycznej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zaś w innych sprawach właściwe Ministerstwo.

Art. 6. Na czele Starostwa stoi Starosta, mianowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Starosta dyscyplinarnie podlega Wojewodzie.

Pomocniczy personel kancelaryjny Starostwa oraz służbę przyjmuje Starosta.

Art. 7. Oprócz czynności i zadań, wynikających z kierownictwa Starostwem, należą do Starosty wszystkie te czynności i zadania, które ustawy i rozporządzenia względnie instrukcje władz przełożonych Staroście przekazują.

Do Starosty należy ogłaszanie w powierzonym mu powiecie rozporządzeń oraz zarządzeń władz przełożonych, przeznaczonych do ogłoszenia w powiecie, tudzież tych przepisów ustawowych, co do których nie jest przewidzianym inny tryb ogłoszenia.

Art. 8. Do Starosty należy piecza nad spokojem, ładem i bezpieczeństwem publicznem w granicach powierzonego mu powiatu, którą sprawuje przy pomocy władz i organów sobie podległych.

W wypadkach, przewidzianych obowiązującemi ustawami i rozporządzeniami ministerjalnemi, tudzież na zasadzie upoważnienia, udzielonego mu przez właściwego Wojewodę może Starosta wydawać w granicach swej kompetencji zarządzenia z mocą obowiązującą w obrębie danego powiatu. Zarządzenia te mogą zawierać sankcję karną do wysokości, przewidzianej odnośnemi ustawami lub rozporządzeniami.

Do ważności takiego zarządzenia wymaganem jest, aby było podane do publicznej wiadomości czy to w drodze obwieszczenia plakatami, czy w inny sposób w danej miejscowości praktykowany, ewentualnie w „Dzienniku Urzędowym" Starostwa, o ile jest wydawanym. Ponadto zarządzenie powyższe powinno na wstępie wymieniać przepis ustawowy lub rozporządzenie, na zasadzie którego je wydano względnie powołane być winno upoważnienie Wojewody do wydania zarządzenia podobnej treści. W ustępie końcowym zarządzenia winien być wymieniony termin, od którego zarządzenie obowiązywać zaczyna.

Przeciwko wszelkim przez Starostę wydanym na zasadzie powyższego artykułu zarządzeniom przysługuje stronie, która czuje się w niem w prawach swych ukróconą, prawo odwołania się do władz przełożonych w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia zaskarżonego orzeczenia, o ile odnośna ustawa inaczej nie stanowi.

Art. 9. Jako naczelnik urzędu jest Starosta przełożonym wszystkich w skład Starostwa wchodzących urzędników i funkcjonarjuszy.

Starosta poucza, nadzoruje i kontroluje podwładny sobie personel Starostwa oraz podporządkowane Starostwu urzędy i organy i ponosi wobec instancji wyższych odpowiedzialność za prawidłowy tok czynności, przekazanych Starostwu.

Art. 10. Starosta wykonuje nad całym personelem Starostwa władzę dyscyplinarną na zasadzie obowiązujących przepisów.

Wszelkie czynności, połączone ze sprawami dyscyplinarnemi oraz dotyczące stosunków osobistych personelu Starostwa, winny być przez Starostę załatwiane osobiście.

Art. 11. Organa powiatowej policji państwowej podlegają Staroście w zakresie służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych. W szczególności może Starosta w tych sprawach wydawać organom policji państwowej wskazówki i zlecenia, do których organy te obowiązane są stosować się.

Starosta wykonuje nadzór i kontrolę nad wypełnianiem przez policję państwową w powiecie poruczonych jej zadań i obowiązków.

Starosta decyduje o rozmieszczeniu komisarjatów policji w granicach powiatu w porozumieniu z Powiatowym Komendantem Policji. Niemniej decyduje Starosta w porozumieniu z Powiatowym Komendantem o użyciu oddziałów policji w powiatach oraz w miastach wydzielonych.

Bliższe okreńlenie stosunku Starosty do organów policji państwowej w powiecie, jakoteż przepisy, odnoszące się do postępowania dyscyplinarnego wobec tych organów, zawiera ustawa z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 61 poz. 363).

Art. 12. Szczegółowe przepisy, regulujące stosunek Starosty do podwładnych mu urzędników i funkcjonarjuszy Starostwa oraz przepisy, tyczące się porządku czynności urzędowych w Starostwie określi „Instrukcja“.

Art. 13. Do czasu wprowadzenia na całym obszarze b. zaboru rosyjskiego organizacji wojewódzkiej pozostaną w niniejszem rozporządzeniu Wojewodzie zastrzeżone prawa i atrybucje nadal w kompetencji właściwych Ministerstw, względnie ich dotychczasowych urzędów II instancji.

Art. 14. Wszelkie dotychczas obowiązujące przepisy i postanowienia, sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem, tracą swoją moc obowiązującą.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia go w „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“.

Warszawa, d. 13 listopada 1919 r.

Prezydent Ministrów
I. J. Paderewski.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Wojciechowski.

806.

Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 65 poz. 395) o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji.

Na zasadzie art. 9 ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 65, poz. 395) „o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji“, nie naruszając na przyszłość w niczem prawa, zastrzeżonego w tym artykule, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zarządza się jak następuje:

Stanowisko Wojewody i jego stosunek służbowy.

Art. 1. Wojewoda jest na obszarze Województwa przedstawicielem Rządu Centralnego i dzierży z jego ramienia władzę państwową.

Przy pomocy Rady Wojewódzkiej tudzież urzędów i organów sobie podległych sprawuje Wojewoda zarząd Województwa, za który jest wobec Rządu Centralnego odpowiedzialny.

Art. 2. Wojewodę mianuje, przenosi i uwalnia Naczelnik Państwa na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 3. Wojewoda podlega pod względem personalnym Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zaś służbowo Ministrom właściwym dla danego działu administracji państwowej.

Art. 4. W razie niemożności pełnienia przez Wojewodę obowiązków służbowych, zastępuje go w nich ten z pomiędzy pozostających na etacie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Naczelników Departamentu, któremu Wojewoda zastępstwo poruczy.

Na zastępcę przechodzą w okresie zastępstwa wszelkie prawa i obowiązki Wojewody.

Zakres działania Wojewody.

Art. 5. Do zakresu działania Wojewody należą wszelkie sprawy administracji państwowej z wyjątkiem spraw, przekazanych administracji sądowej, skarbowej, szkolnej, wojskowej, kolejowej i pocztowo-telegraficznej oraz spraw, zastrzeżonych kompetencji Urzędów Ziemskich.

W powyższym zakresie działania jest Wojewoda odpowiedzialnym wykonawcą zleceń poszczególnych Ministrów tudzież organem zarządzającym, orzekającym, rozstrzygającym lub wnioskującym.

Art. 6. Na mocy ustaw i rozporządzeń ministerjalnych Wojewoda może w zakresie swej kompetencji wydawać rozporządzenia. Rozporządzenia te mogą zawierać sankcję karną do wysokości, przewidzianej w ustawie lub rozporządzeniu, na zasadzie których zostały wydane. Aby rozporządzenia takie miały moc obowiązującą, winny być ogłoszone w Dzienniku Wojewódzkim, a nadto podane do wiadomości publicznej na terenie, na którym mają obowiązywać w sposób na tym terenie używany. Ponadto muszą zawierać nagłówek „Rozporządzenie“, powołać ustawę lub rozporządzenie, na mocy których wydane zostały, oraz wskazać termin, od którego rozporządzenie po ogłoszeniu obowiązywać zaczyna.

W wykonaniu przepisów ustawowych tudzież rozporządzeń, rorstrzygnięć, decyzji i t. p. wydaje Wojewoda zarządzenia. Dla zabezpieczenia ich wykonalności mogą zarządzenia te przewidywać środki przymusowe dopuszczalne w ustawach

i rozporządzeniach, na zasadzie których zarządzenie wydano.

Art. 7. Wojewoda zabezpiecza spokój i bezpieczeństwo publiczne w powierzonym mu Województwie. Wojewoda decyduje o użyciu oddziałów policji jednego powiatu w granicach drugiego i o przesunięciu rezerwy.

W wypadkach wyjątkowych, gdy siły i środki władzy cywilnej okażą się niewystarczającemi, Wojewoda może zażądać pomocy wojska (dekret z dnia 2 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 1 poz. 80 oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 1919 r., Dz. Pr. P. P. Nr. 35 poz. 276).

Nadto Wojewoda sprawuje zgodnie z obowiązującemi przepisami nadzór nad prasą, widowiskami, sprawami paszportowemi, sprawami obcych poddanych, ruchem ludności, jakoteż nad zgromadzeniami, stowarzyszeniami i związkami; Wojewoda prowadzi ponadto rejestrację stowarzyszeń i związków o ile ich działalność ogranicza się do obszaru Województwa lub jego części.

Art. 8. W zakresie spraw wojskowych należy do kompetencji Wojewody:

1) współdziałanie z władzami wojskowemi w sprawie przygotowania i przeprowadzenia poboru wojskowego, a w szczególności: ogłoszenie rozporządzenia o zarządzeniu poboru wojskowego w Województwie, przeprowadzenie czynności przygotowawczych z poborem związanych, czuwanie nad sprawnem przeprowadzeniem samego poboru i przedkładanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych sprawozdań o jego wyniku tudzież delegowanie przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego do stałej komisji przy Dowództwie Okręgowem Generalnem (art. 29 Tymcz. Ust. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, Dz. Pr. Kr. P. Nr. 13 poz. 28 z r. 1918);
2) współdziałanie z władzami wojskowemi w sprawach, dotyczących przygotowania i przeprowadzenia mobilizacji i demobilizacji osobowej i rzeczowej oraz w sprawach kwalifikacji koni i środków przewozowych;
3) wyznaczenie przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego do Okręgowych Komisji Rekwizycyjnych (art. 12 ustawy z d. 11 kwietnia 1919 r. Dz. Pr. P. P. Nr 32 poz. 264 i art. 18 ustawy z d. 25 lipca 1919 r. Dz. Pr. P. P. Nr. 67 poz. 401).

Art. 9. W sprawach wyznaniowych należy do kompetencji Wojewody zapewnienie prawnej opieki kościołowi katolickiemu, a w stosunku do innych przez Państwo uznanych wyznań i związków religijnych ponadto wykonywanie nadzoru względnie praw Państwu przysługujących, na zasadzie obowiązujących przepisów.

Art. 10. W zakresie spraw zdrowia publicznego należą do Wojewody w drugiej instancji wszystkie te sprawy, które w myśl art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 63 poz. 371) podlegają w najwyższej instancji kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego, a nadto orzecznictwo w pierwszej instancji w tych sprawach, które specjalnemi przepisami wyjęte zostaną z pod kompetencji Starosty.

Art. 11. W zakresie aprowizacji ludności należy do Wojewody:

1) ogólne kierownictwo aprowizacją w Województwie;
2) rozstrzyganie w drugiej instancji o zawieszonych przez Starostę uchwałach komisji aprowizacyjnej, utworzonej przy Sejmikach względnie przy Magistratach;
3) przedkładanie Ministrowi Aprowizacji wniosków na utworzenie w większych środowiskach ludności Komisarjatów lub Inspektoratów Aprowizacji.

Art. 12. W dziedzinie ochrony pracy i opieki społecznej należą do Wojewody:

1) sprawy, przekazane dekretem z d. 3 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 5 poz. 90) inspektorom pracy;
2) funcje, poruczone art. 185 punkt a) dekretu z dnia 11 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 9 poz. 122) sekcji ubezpieczeń społecznych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej;
3) sprawy, poruczone delegatom sekcji opieki społecznej Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 13. W zakresie spraw rolniczych i weterynaryjnych należy do działalności Wojewody:

1) rozstrzyganie w drugiej instancji odwołań od orzeczeń i zarządzeń wydanych w pierwszej instancji przez Starostwa w sprawach rolniczych i weterynaryjnych;
2) nadzór ogólny nad działalnością władz rolniczych i weterynaryjnych pierwszej instancji;
3) wszelkie sprawy, dotyczące zarządu rolnictwa i weterynarji, w szczególności sprawy produkcji roślinnej i zwierzęcej, meljoracji rolnych, przemysłu rolnego, pomocy rolnej, szkolnictwa rolniczego niższego stopnia oraz państwowej służby weterynaryjnej, o ile wychodzą poza zakres działalności władz administracyjnych pierwszej instancji;
4) podział zasiłków, udzielanych przez Skarb Państwa na cele rolnicze w granicach Województwa i kontrola nad prawidłowem ich zużytkowaniem;
5) współdziałanie we wszelkich akcjach, podejmowanych przez instytucje społeczne, a mających na celu uruchomienie i odbudowę rolnictwa na obszarze Województwa;
6) sprawy, przekazane na zasadzie dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów—okręgowym inspektorom i komisarzom ochrony lasów;
7) ogólny nadzór policyjno-weterynaryjny i sanitarno-weterynaryjny na obszarze Województwa oraz nadzór państwowy nad lecznictwem zwierząt;

8) sprawy pobierania podatku procentowego od zwierząt;
9) zestawienie i przedkładanie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych wykazów statycznych oraz perjodycznych sprawozdań w sprawach rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.

Art. 14. W dziedzinie administracji przemysłowej należy do zakresu działania Wojewody:

1) rozstrzyganie w drugiej instancji odwołań przeciw orzeczeniom i zarządzeniom władz przemysłowych pierwszej instancji.
2) wydawanie w pierwszej instancji pozwoleń przemysłowo policyjnych na urządzenie i uruchomienie zakładów przemysłowych, rozmieszczonych na obszarze 2-ch lub więcej powiatów tego samego Województwa oraz takich zakładów przemysłowych, co do których wydawanie takiego pozwolenia w drodze ustawy lub rozporządzenia Wojewodzie zastrzeżone zostanie;
3) wydawanie w pierwszej instancji innych uprawnień przemysłowych w wypadkach, przewidzianych ustawami lub rozporządzeniami.

Art. 15. W zakresie robót publicznych należą do kompetencji Wojewody wszystkie te sprawy, które w myśl ustawy z d. 29 kwietnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 39 poz. 283) przekazane zostały Dyrekcjom Robót Publicznych.

Art. 16. W sprawach gospodarczych Urzędu Wojewódzkiego i podległych mu urzędów należy do Wojewody:

1) układanie budżetów tych urzędów, przedstawianie ich właściwym Ministerstwom do zatwierdzenia, stawianie wniosków na udzielenie kredytów tudzież nadzór i kontrola nad ich zrealizowaniem;
2) zarząd i kontrola nad majątkiem ruchomym Urzędu Wojewódzkiego i urzędów, podległych oraz zatwierdzanie umów o najem lokali, potrzebnych na pomieszczenie władz i urzędów;
3) wszelkie inne sprawy gospodarcze Urzędu Wojewódzkiego i urzędów podległych,

Art. 17. W dziedzinie samorządu należą do zakresu działania Wojewody następujące sprawy:

1) wykonywanie w ostatniej instancji nadzoru nad samorządem gmin wiejskich oraz miast, niewydzielonych ze związku powiatowego;
2) wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad samorządem powiatowym i miejskim miast wydzielonych oraz nad samorządem związków specjalnych. o ile taki związek leży cały w obrębie Województwa.

W zakresie spraw, w punkcie 2 wymienionych, zastrzeżone są kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych nadal:

a) prawo rozwiązywania Rad Miejskich w miastach wydzielonych oraz Sejmików i Wydziałów Powiatowych;
b) prawo składania z urzędu członków magistratu w miastach wydzielonych;
c) prawo zatwierdzania budżetów miast wydzielonych oraz budżetów powiatowych, jak również prawo zatwierdzania uchwał finansowych, dotyczących wprowadzenia w miastach lub powiatach opłat, podatków, dodatków do podatków, zaciąganie pożyczek, nabywania i pozbywiania nieruchomości, ustanawiania monopoli oraz lokaty kapitałów;
d) prawo zatwierdzania statutów związków specjalnych;

3) decydowanie w ostatniej instancji w wypadkach zaskarżenia orzeczeń Starostów i Wydziałów Powiatowych, wydanych w załatwieniu skarg na wybory do Rad Gminnych i do Rad Miejskich w miastach niewydzielonych oraz do Sejmików Powiatowych, o ile obowiązujące postanowienia nie przewidują odwołania do Sądu Najwyższego;
4) rozstrzyganie w piewszej instancji skarg co do ważności wyborów w miastach wydzielonych: przeciwko rozstrzygnięciom Wojewody w tych sprawach przysługuje prawo odwołania się do Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 18 Oprócz spraw, wyszczególnionych w artykułach 7 do 18, należeć będą do kompetencji Wojewody wszystkie te sprawy, które przez poszczególnych Ministrów na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 65 poz. 395) lub przez późniejsze ustawy Wojewodom przekazane zostaną.

Tok instancji i orzecznictwo Wojewody.

Art. 19 W określonym w powyższych artykułach zakresie działania orzeka Wojewoda w pierwszej instancji w tych wypadkach, gdy ustawy lub rozporządzenia wyraźnie to przewidują. Przeprowadzenie jednakże potrzebnych do wydania orzeczenia dochodzeń może Wojewoda przekazać władzom powiatowym, działającym wtedy w jego imieniu, zastrzegając równocześnie dla siebie wydanie samego orzeczenia.

W drugiej instancji rozstrzyga Wojewoda sprawy, w których w pierwszej instancji orzekały władze powiatowe lub magistraty miast wydzielonych. Rozporządzenie niniejsze oraz późniejsze ustawy określą przypadki, w których rozstrzygnięcia Wojewody w drugiej instancji są ostateczne.

W trzeciej instancji rozstrzyga Wojewoda w tych sprawach z zakresu samorządu, w których w pierwszej instancji orzekały Urzędy Gminne lub Magistraty miast niewydzielonych Rorstrzygnięcia Wojewody w 3 instancji są ostateczne, co w rozstrzygnięciu uwidocznione być winno.

Art. 20. Przeciw nieostatecznym orzeczeniom i rozstrzygnięciom Wojewody służy odwołanie do właściwego Ministerstwa w terminie 14-dniowym od dnia ogłoszenia lub doręczenia. Odwołaniu przysługuje moc wstrzymująca o ile ustawa inaczej nie stanowi lub o ile w orzecze-

niu lub decyzji równocześnie nie zaznaczono, że ze względów dobra publicznego tej mocy wstrzymującej odwołaniu nie przyznaje się.

Stosunek Wojewody do podległych mu urzędów.

Art. 21. Wojewoda jest zwierzchnikiem wszystkich na obszarze Województwa istniejących, a dla przekazanych Wojewodzie w art. 5 dziedzin administracji państwowej utworzonych urzędów i organów, zarówno państwowych jak i samorządowych. Z tego też tytułu wykonuje Wojewoda nadzór ogólny nad ich działalnością i czuwa nad zgodnością jej z obowiązującemi przepisami.

Jako przedstawiciel rządu nadaje Wojewoda podległym mu urzędom i organom jednolity kierunek działania, dążący do zapewnienia pieczy państwowej wszystkim mieszkańcom powierzonego sobie obszaru i zmierzający do ogólnego rozwoju Województwa.

Art. 22. Wojewoda może z urzędu znieść lub zmienić wszystkie sprzeczne z obowiązującemi przepisami lub z interesami dobra powszechnego rozporządzenia, rozstrzygnięcia, decyzje, orzeczenia, zarządzenia i t. d. władz, urzędów i organów mu podległych, o ile przez to nie zostaną naruszone prawa osób trzecich legalnie nabyte.

Art. 23. Wojewoda odbiera sprawozdania władz powiatowych o stanie powiatu i działalności wszystkich władz i organów i przedkłada je po zaopatrzeniu ich własnemi spostrzeżeniami i wnioskami właściwym Ministrom.

Stosunek Wojewody do urzędników państwowych na obszarze Województwa.

Art. 24. Funkcjonarjuszów Urzędu Wojewódzkiego tudzież urzędów państwowych Wojewodzie podległych mianują do VII kategorji płac włącznie właściwi Ministrowie, poniżej zaś VII kategorji płac — Wojewoda. Funkcjonarjusze ci winni odpowiadać wymogom, ustalonym w Tymczasowych Przepisach Służbowych reskryptem Rady Regencyjnej z d. 11 czerwca 1918 r. (Dz. Pr. Kr. P. Nr. 6 poz. 13); ponadto winni wykazać się specjalnemi kwalifikacjami, wymaganemi dla danej gałęzi służby. O ile zaś chodzi o urzędników referendarskich (samodzielni referenci i ich pomocnicy), to winni oni wykazać się zupełnem wykształceniem akademickiem, stwierdzonem złożeniem wszystkich przepisanych egzaminów. W wyjątkowych wypadkach, ze względu na zapotrzebowanie urzędników, może Wojewoda przedstawić właściwemu Ministrowi wniosek na udzielenie kandydatowi dyspensy od wymaganego stopnia wykształcenia.

Karty osobowe funkcjonarjuszy, mianowanych przez Wojewodę, winny być przesłane właściwemu Ministrowi. Wojewoda zawiadamia również właściwych Ministrów o wszelkich zmianach w stosunkach osobistych i służbowych funkcjonarjuszy mu podległych.

Art. 25. Przenoszenie funkcjonarjuszy z jednego Województwa do drugiego oraz stabilizacja wszystkich przez władze centralne mianowanych funkcjonarjuszy zostają nadal zastrzeżone właściwym Ministrom.

Art. 26. Funkcjonarjuszom przez siebie mianowanym wyznacza Wojewoda miejsce służbowe, przenosi ich w miarę potrzeby, uwzględniając przeznaczony na ten cel kredyt, tudzież uwalnia ze służby na własne żądanie, względnie w wypadkach, przewidzianych w art. 24 Tymczasowych Przepisów Służbowych dla urzędników państwowych (Dz. Pr. Kr. P. Nr. 6 poz. 13).

Art. 27. Wojewoda udziela funkcjonarjuszom podległych mu władz i urzędów przysługującego im w myśl art. 23 Tymczasowych Przepisów Służbowych dla urzędników państwowych corocznego urlopu dla wypoczynku, a mianowicie 6-tygodniowego dla funkcjonarjuszy do VI kategorji, zaś 4-tygodniowego od VI kategorji włącznie do XI. Urlopów dłuższych udzielić może właściwe Ministerstwo na wniosek Wojewody.

Niezależnie od powyższego przysługuje Wojewodzie prawo udzielania w wypadkach ważnych i nagłych urlopów specjalnych, nie dłuższych jednak jak na przeciąg dni 8-mu.

Art. 28. Wojewoda wykonuje nad wszystkimi fnnkcjonarjuszami podległych mu władz i urzędów władzę dyscyplinarną na zasadzie obowiązujących przepisów (Tymczasowe Przepisy Służbowe dla urzędników państwowych—Dz. Pr. Kr. P. Nr. 6 poz. 13).

W myśl art. 36 Tymczasowych Przepisów Służbowych ustanowiona będzie przy Urzędzie Wojewódzkim komisja dyscyplinarna pierwszej instancji. Z 4-ch asesorów, przewidzianych w art. 37 wymienionych przepisów przynajmniej 1 musi należeć do etatu tego samego Ministerstwa co obwiniony.

Art. 29. Przepisy tyczące się nominacji, przenoszenia, uwolnienia ze służby, udzielania urlopów oraz przepisy o postępowaniu dyscyplinarnem nie odnoszą się do funkcjonarjuszy policji państwowej; stosunki ich bowiem w powyższych kierunkach normują postanowienia ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 61, poz. 363).

Art. 30. Przynajmniej raz na rok Wojewoda zgromadza wszystkich Starostów, Naczelników Departamentów i Kierowników Odziałów celem omówienia organizacji jakoteż działalności władz i urzędów Wojewodzie podległych. Uczestnicy tego zjazdu mają prawo przedstawić wszystkie ujemne strony tak organizacji jak i działalności tych instytucji oraz mają prawo czynić wnioski, dążące do usunięcia braków, a natomiast wprowadzenia tych ulepszeń, któreby zapewniały coraz lepsze udoskonalenie administracji.

Celem przygotowania materjału dla tych zjazdów winni Naczelnicy Departamentów i Starostowie odbyć z podległymi sobie urzędnikami przed zjazdem konferencje, by módz na zjeździe wystąpić z konkretnymi wnioskami.

Wyniki zjazdu winien Wojewoda przedstawić na corocznych zebraniach Wojewodów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, na które w tym celu zapraszani będą reprezentanci zainteresowanych Ministerstw.

Rada Wojewódzka.

Art. 31. Przy Wojewodzie czynną jest Rada Wojewódzka. Zadanie Rady polega na wydawaniu opinji w sprawach, poddanych jej pod obrady przez Wojewodę, a nadto podejmowanie uchwał stanowczych w sprawach, przekazanych jej przez ustawy.

Przewodniczącym Rady Wojewódzkiej jest Wojewoda lub wyznaczeni przez niego zastępcy.

Rada Wojewódzka wydaje opinje względnie uchwala bądź na posiedzeniach plenarnych, bądź to w sekcjach. Pełną Radę Wojewódzką zwołuje Wojewoda w miarę uznanej przez siebie potrzeby, nie rzadziej jednak jak 2 razy do roku.

Art. 32. Wskazanem jest by Wojewoda zasięgał opinji Rady Wojewódzkiej we wszystkich sprawach większego znaczenia dla Województwa tak pod względem gospodarczym jak i kulturalnym, a w szczególności w sprawach aprowizacyjnych, budowy kolei, kanałów, portów, regulacji rzek, zmiany granic Województwa i powiatów, ulg podatkowych spowodowanych klęskami żywiołowemi na znaczniejszej przestrzeni Województwa, budowy szpitali większych, zakładów humanitarnych i t. p. oraz we wszystkich sprawach ważniejszych, wchodzących w zakres działalności związków komunalnych.

Sekcje natomiast powołane będą do udzielania swej opinji w tych wszystkich wypadkach, w których wprawdzie opinja pełnej Rady Wojewódzkiej byłaby pożądaną, jednak z powodu nagłości sprawy zasięgniętą być nie może. Ponadto wskazanem jest zasięganie opinji Sekcji w sprawach mniejszego znaczenia w szczególności: budowy kolejek, dróg, znaczniejszych zakładów przemysłowych, budowli wodnych, zakładania spółek wodnych, ulg podatkowych ograniczonych do mniejszych przestrzeni, prośb instytucji komunalnych i publicznych o zasiłki ze Skarbu Państwa, zmiany granic gmin, podnoszenia osad do rzędu miast, oznaczania warunków przetargów publicznych na wykonanie robót lub dostaw państwowych, upoważnienia do wykonania robót lub dostaw sposobem gospodarczym, jeżeli przetarg nie dojdzie do skutku oraz określenia ogólnych warunków wykonania, wreszcie wszelkich uchwał finansowych związków samorządowych. W tym ostatnim wypadku wskazanem jest zaprosić na posiedzenie Sekcji delegata interesowanego związku celem uzyskania od niego potrzebnych wyjaśnień.

Art. 33. Do pełnej Rady Wojewódzkiej należą delegaci Sejmików i Rad Miejskich miast wydzielonych oraz kierownicy poszczególnych działów administracji wojewódzkiej i przedstawiciele działów, nie należących do tego zarządu; tych ostatnich wyznaczają naczelnicy odnośnych władz.

O ile na obszarze Województwa znajduje się więcej naczelników równorzędnych tego samego działu administracji, nie wchodzących w zakres działania Wojewody, wtedy Wojewoda zwraca się do właściwego Ministra o wyznaczenie przedstawiciela w Radzie Wojewódzkiej.

Art. 34. Sekcje obradują w komplecie, składającym się przynajmniej z trzech delegatów samorządowych przy udziale jednego przedstawiciela odnośnego działu administracji oraz przynajmniej jednego sędziego. Dla zapewnienia tego kompletu Wojewoda powołuje do każdej sekcji 4-ch delegatów, z których jeden przy pełnym komplecie będzie miał charakter zastępcy. Głos jego wtedy się liczy, jeżeli jeden z delegatów nie jest na posiedzeniu obecnym.

Sekcje obradują w kadencjach kwartalnych wedle porządku alfabetycznego reprezentowanych przez delegatów związków samorządowych. Wojewoda układa plan kadencji sekcyjnych na cały rok z góry oraz wysyła zaproszenia do delegatów związków samorządowych na poszczególne sesje; w zaproszeniach tych winien być uwidoczniony przypuszczalny czas trwania sesji.

Art. 35. Delegatom i ich zastępcom należą się djety po 50 marek dziennie w czasie trwania sesji oraz zwrot kosztów podróży. Wypłatę uskutecznia ten związek samorządowy, który ich wydelegował. Przedstawicielom poszczególnych działów administracji należą się djety urzędnicze względnie wojskowe oraz zwrot kosztów podróży, o ile nie urzędują w siedzibie Województwa. Koszta te obciązają budżety odnośnych działów administracji.

Art. 36. Stanowcze uchwały Rady Wojewódzkiej względnie Sekcji może Wojewoda ponownie przekazać do rozpatrzenia względnie zawiesić, winien jednak w ostatnim wypadku przedłożyć je do rozstrzygniecia właściwemu Ministrowi.

Wojewoda jest odpowiedzialnym za wszystkie zarządzenia, wydane przez siebie na podstawie opinji lub uchwał Rady Wojewódzkiej względnie jej Sekcji. Okoliczność, że wydał je w myśl tych uchwał lub opinji, nie zmniejsza jego odpowiedzialności.

Organizacja Urzędu Wojewódzkiego.

Art. 37. Urząd Wojewódzki składać się będze z Departamentów, a mianowicie: Prezydjalnego, Administracyjnego, Samorządowego, Zdrowia Publicznego (Wojewódzki Urząd Zdrowia), Aprowizacyjnego, Rolnictwa i Weterynarji, Przemysłowego, Pracy i Opieki Społecznej, Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych oraz Kancelarji Głównej.

Sprawy, należące do zakresu działania Ministerstwa „Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Sztuki i Kultury włączone będą do Departamentu Administracyjnego.

Departamenty dzielic się będą na Oddziały.

Art. 38. Departamentem kieruje Naczelnik Departamentu, należący do kategorji płac Va, Vb i VI, względnie do kategorji VI, VII i VIII, o ile chodzi o Naczelnika Kancelarji Głównej.

Etat dla każdego Departamentu oznaczy właściwy Minister w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Wojewodą.

Każdy Departament posiadać będzie swoją kancelarję. Jedynie ekspedyt i Archiwum Główne będą wspólne. Osobna instrukcja biurowa wydaną zostanie dla Urzędu Wojewódzkiego.

Wydatki osobowe i rzeczowe każdego Departamentu względnie Oddziału obciążać będą

budżet właściwego Ministerstwa. Wydatki Kancelarji Głównej i Archiwum ponosić będzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Art. 39. Wszelkie rozporządzenia, polecenia, pisma, podania i t. p., nadsyłane do Urzędu Wojewódzkiego, kierowane są do Wojewody, który je przydziela właściwym urzędnikom do załatwienia. Podobnie wszelkie pisma, wychodzące z Urzędu Wojewódzkiego, podpisywane są przez Wojewodę lub jego zastępcę względnie upoważnionych przez Wojewodę urzędników.

Art. 40. Poszczególni Ministrowie mogą wedle swego uznania przez swych delegatów przeprowadzać lustrację działalności urzędników z własnego etatu, wchodzących w skład Urzędu Wojewódzkiego. Tak o rozpoczęciu lustracji jak i o jej wyniku zawiadomi delegat Wojewodę.

Art. 41. Ministrowie zainteresowani wydadzą w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych szczegółowe instrukcje, określające bliżej stosunek Wojewody do istniejących dotychczas urzędów drugiej instancji, które mają wejść w skład Województw.

Art. 42. Urząd Wojewódzki wydawać będzie Dziennik Wojewódzki.

Art. 43. Uruchomienie pojedynczych Województw będzie ogłoszone w „Monitorze Polskim“.

Art. 44. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej po upływie dni 14-tu od ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, d. 13 listopada 1919 r.

Prezydent Ministrów
I. J. Paderewski.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. Wojciechowski.

IV.

807.

Okólnik (761) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Starostów w sprawie uproszczenia sposobu zestawienia sprawozdań sytuacyjnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uznało za stosowne uprościć praktykowany dotąd sposób zestawiania sprawozdań sytuacyjnych, wobec czego zarządza co następuje:

Sprawozdania, zestawiane według wskazówek okólnika Nr. 162 (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 33, poz. 413) oraz dołączonego doń pamiętnika mają odtąd obejmować okres roczny i winny być przysyłane przez Starostów dnia 1 kwietnia każdego roku. Aby je uczynić jaknajbardziej wyczerpującemi należy potrzebny do nich materjał zbierać zawczasu w przeciągu całego roku sprawozdawczego.

Niezależnie od powyższych sprawozdań rocznych należy przesyłac Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sprawozdania miesięczne, nie później jak dnia 4 każdego miesiąca.

W tych sprawozdaniach Starostowie mają przedstawić jasno i zwięźle wszystkie te przejawy życia politycznego, społecznego i gospodarczego w powiecie, które sami uznają za ważne, oraz te zarządzenia, które w powyższych sprawach wydali, wreszcie wszelkie zauwożone w powiecie braki i niedomagania wraz z projektowanymi dlań środkami zaradczymi.

Dlatego też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powstrzymuje się od przepisywania Starostom, które dziedziny z życia w powiecie mają być w sprawozdaniach miesięcznych uwzględniane; będą nimi z natury rzeczy te, w których zaszły wydarzenia, szczególniejszej uwagi godne. Z tej też przyczyny przesłany przy okólniku pamiętnik niechaj służy nie jako obowiązkowy wykaz, lecz jako podręcznik, w ścisłem tego słowa znaczeniu „Pamiętnik“, mający pomoc ich pamięci, żeby nie przeoczyć nic ważnego, dającego się do miesięcznego sprawozdania.

Niemniej jednak sprawozdania te winny w każdym razie, z uwagi na wyjątkowe znaczenie tych spraw w obecnej chwili, obejmować dziedziny: 1) aprowizacji; 2) bezpieczeństwa publicznego i 3) rozwoju samorządu. Wobec wagi, jaką Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przykłada do posiadania wszelkich danych, dotyczących stanu bezpieczeństwa i ładu w całem Państwie i poszczególnych jego miejscowościach, należy tej części sprawozdania szczególniejszą uwagę poświęcić; zjawiska w tej dziedzinie, jakoteż w stojącej z nią w ścisłej łączności sferze życia politycznego i społecznego, ujmować należy w daty statystyczne i podawać w miarę możności ścisłe cyfry ważniejszych wypadków przestepstw, wykroczeń, klęsk i t. p. Dla orjentacji w tym względnie przesyła M. S. W. w załączeniu „Pamiętnik“, będący tylko nieznaczną modyfikacją punktów A, C, D, G, K, L, N, „wskazówek“, przesłanych okólnikiem Nr. 162. Na pytania, zawarte w tym pamiętniku, należy w sprawozdaniu miesięcznem zamieszczaç odpowiedź w ten sposób, że przy pytaniach, w obrębie których nie zaszły żadne poważniejsze zmiany w ciągu miesiąca, wystarczy zamieścić słowa „bez zmiany“, a jedynie na pytania, przy których zajdzie tego potrzeba, udzielać odpowiedzi merytorycznej.

Sprawozdania sytuacyjne powinny być nadsyłane w porę, bez opóźnień — spóźnione sprawozdania tracą swą aktualność, wobec czego stają się dla Ministerstwa bez wartości, a dla Starostów stanowią jałowy trud, nadaremnie podjęty. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca zatem Starostom z całym naciskiem bezwzględne stosowanie się do wyznaczonych terminów. Aby to sobie ułatwić należy dbać o zwięzłość wygotowanych sprawozdań; wszelkie literackie zwroty utrud-

niają i przedłużają pracę piszącego, a nieraz gmatwają treść, której zadaniem jest dać jasny, charakterystyczny i całkowity, ale zwięzły obraz omawianej sprawy.

Sprawozdanie należy wygotować w 5 egzemplarzach, które należy przesłać w 4 oddzielnych kopertach do 4 Sekcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a mianowicie do Sekcji Bezpieczeństwa Publicznego, Samorządowej i Inspektoratu po jednym egzemplarzu i do Sekcji Administracyjnej 2 egzemplarze.

Warszawa, d. 21 listopada 1919 r. (A.O.9209/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Józef Bek.*

808.

Okólnik (780) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Starostów w sprawie przedkładania sprawozdań o stanie bezpieczeństwa w powiecie do Sekcji III Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy— Wydział BB.

Stosownie do ustalonego podziału czynności w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz postanowienia mego z dnia 11 września r. b. w sprawie organizacji Sekcji Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy (Dz. Urzęd. Nr. 46, poz. 670) Wydział Bezpieczeństwa Sekcji III ma za zadanie zbieranie wszelkich danych, dotyczących stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w całem Państwie i poszczególnych jego miejscowościach, opracowanie na podstawie tych danych raportów sytuacyjnych oraz podejmowanie na zasadzie otrzymanoch informacji inicjatywy w kwestjach zapewnienia nadal bezpieczeństwa i porządku publicznego w miejscowościach najbardziej zagrożonych, jako też projektowanie niezbędnych w tym celu zarządzeń.

Wobec tego Wydział Bezpieczeństwa Sekcji III (t. zw. Wydział „BB.“) powinien ustalić bezpośredni i najściślejszy kontakt ze wszystkiemi władzami i instytucjami rządowemi, a w pierwszym rzędzie ze Starostami powiatów i Komisarzami Rządu, aby od nich *w drodze najkrótszej i w jaknajszybszym czasie* mógł otrzymywać niezbędne mu dane informacyjne o stanie bezpieczeństwa publicznego i na podstawie tychże opracowywać źródłowo cały otrzymany materjał informabyjny.

Ze względu na powyższe, jako też z uwagi na wyjątkowe znaczenie, jakie mają w obecnej chwili sprawy, dotyczące stanu bezpieczeństwa publicznego w kraju, oraz w uzupełnieniu okólnika tutejszego z dnia 21 listopada r. b. Nr. 761, polecam Panu w sprawie przedkładania sprawozdań o stanie bezpieczeństwa w powiecie przyjąć do wiadomości i stosowania na przyszłość następujące przepisy:

1. Stosunki bezpieczeństwa publicznego w Państwie oraz wszelkie zarządzenia ogólnopaństwowe w sprawie utrzymania ładu, spokoju i porządku publicznego należą całkowicie i wyłącznie do kompetencji Sekcji III Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy (Wydział BB.).

2. Wobec tego Starostowie powiatów i Komisarze Rządu w powyższych sprawach powinni być w stałym i jaknajściślejszym kontakcie *bezpośrednio* z Sekcją III Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy (Wydział BB.).

3. Niezależnie od stałych miesięcznych sprawozdań (1-go każdego miesiąca), składanych do Sekcji Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy według „Pamiętnika z dziedziny bezpieczeństwa“ stosownie do okólnika Nr. 761 z d. 21 listopada r. b. w wypadkach nagłych i w razie zajść nadzwyczajnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, potrzebujących niezwłocznej interwencji Ministerstwa i natychmiastowych zarządzeń, zmierzających do przywrócenia zakłóconego spokoju i porządku publicznego, winni Starostowie i Komisarze Rządu zwracać się również *bezpośrednio* do Sekcji III Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy (Wydział BB.) w razie potrzeby w drodze telegraficznej pod adresem: „Minwew. BB.“.

Warszawa, d. 3 grudnia 1919 r. (B. B. 828/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *S. Wojciechowski.*

VII.

OBWIESZCZENIA.

809.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 października 1919 r. № P. Z. 4305 zostało wciągnięte do rejestru stowarzyszeń i związków, № 120 stowarzyszenie pod nazwą „Straż Ogniowa Ochotnicza“ w Czeladzi pow. Będziński.

810.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 października 1919 r. № P. Z. 2718 zostało wciągniętę do rejestru stowarzyszeń i związków, № 121 stowarzyszenie pod nazwą „Robotniczy Wydział Wychowania Dziecka i opieki nad niem“ w Warszawie.

811.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 października 1919 r. № P. Z. 1296 zostało wciągnięte do rejestru stowarzyszeń i związków, № 122 stowarzyszenie pod nazwą „Zw. artystów scen Polskich“ w Warszawie.

Drukiem P. Ambroziewicza i „Straży Kresowej“, Warszawa, Jasna Nr. 8.